

ŞEREFEDDİN SABUNCUOĞLU ŞİFA MACUNLARI

Sabuncuoğlu Şerefeddin'in hayvanlar ve kendi üzerinde denediği ilaçlar, kremler ve macunlardan oluşan ilk deneysel tıp eseri olan, 186 sayfadan oluşan ve 1468 yılında kaleme aldığı "MÜCERREB-NÂME" adlı eserinde yer alan formüllere aynen uyarak, Sabuncuoğlu Tıp ve Cerrahi Tarihi Müzesi'nde sizler için (Amasya Darrüşşifası) yeniden oluşturuldu.

Oluşturulan Macunlar

- Macun-1 Bellud
- Macun-1 Bah
- Macun-1 Mütevekkili
- Macun-1 Müferrih
- Macun-1 Felasife
- Macun-1 İbni Sina

Macunlarda kullanılan bitkilerin çoğu Amasya yöresine ait endemik bitkiler olup, bu bölgede yetişmeyen bitkiler aktarlar aracılığı ile temin edilmiştir. Macunlarda kullanılan miktarlar "dirhem" olarak hesaplanmıştır. Öğütülerek toz haline getirilen bitkiler, (%80) bal ile karıştırılarak tamamen doğal ve organik yollarla macun haline getirilmektedir. Macunlarda kullanılan bal, gıda sicil sertifikasına sahip çiçek balıdır. Macunlarda kullanılan bazı bitkiler içeriğinden çıkartılarak hazırlanmıştır (Afyon, kuduzotu, yonca tohumu, vb.)

AMASYA BELEDİYESİ

SABUNCUOĞLU TIP ve CERRAHİ TARİHİ MÜZESİ ŞEREFEDDİN SABUNCUOĞLU ŞİFA MACUNLARI

ŞEREFEDDİN SABUNCUOĞLU KİMDİR?

Fatih döneminin meşhur hekimleri arasında yer alan Şerefettin Sabuncuoğlu 1386 yılında şehzadeler şehri diye anılan Amasya şehrinde doğmuştur. Kitaplarında yer verdiği soy kütüğüne göre babasının adı Ali Çelebi, dedesinin adı Sabuncuoğlu Hacı İlyas Çelebi'dir.

Sabuncuoğlu Hacı İlyas Çelebi, 1408-1421 yıllarında, babası Ali Çelebi de 1421-1451 yıllarında hekimbaşılık yapmış zamanın ünlü hekimleridir.

Sabuncuoğlu Şerefettin, temel eğitimini Burhanettin Ahmet'ten almış ve Amasya Darüşşifası'nda tamamlamış, 17 yaşında hekimliğe başlamıştır. Bundan sonra hayatını okumaya, araştırmaya ve denemeye veren Sabuncuoğlu Şerefettin, eserlerinde 14 yıl hekimlik yaptığını iftiharla belirtir. Hekimliğin usta çırak usulüyle dükkanlarda yapıldığı dönemde bir darüşşifada çalışabilmek gerçekten çok güçlü ve böyle bir hizmet ancak liyakat sahibi üstatlara veriliyordu.

Sabuncuoğlu Şerefettin, diğer birçok hekimin aksine özellikle cerrahiye ile ilgilenmiştir. Genel olarak hekimler cerrahiye pek ilgi duymamışlar, hatta cerrahi tedavinin gerekli olduğu durumlarda bile ilaçla tedaviyi tercih etmişlerdir. Bunun sebebi cerrahi müdahalede hayatî tehlikenin çok yüksek olması ve bu tehlikeyi asgariye indirecek ve ameliyatı kolaylaştıracak bazı teknik imkanların bulunmamasıdır. Sabuncuoğlu Şerefeddin 14 yıl boyunca da Amasya Bimarhanesi'nde çalışmalarını sürdürmüştür. Yaptığı çalışmalar sonucunda zamanla adı bütün Anadolu'da duyulmuştur. Şu anda Amasya'da adına bir hastane bulunur.

*Sabuncuoğlu Şerefeddin Tıp ve Cerrahi Tarihi
Müzesi (Bimarhane) AMASYA*

İletişim : 0 (358) 212 55 67

AMASYA BELEDİYESİ SABUNCUOĞLU TIP ve CERRAHİ TARİHİ MÜZESİ ŞEREFEDDİN SABUNCUOĞLU ŞİFA MACUNLARI

"Mücerreb-nâme adlı eserinden..."

Mücerreb-name...

Mücerreb-nâme yazarın temel tıp deneyimlerini, klinik tıp uygulamalarını ve buluşlarını meslektaşlarına aktardığı bir Türkçe eserdir.

Kelime anlamı olarak Mücerreb-nâme, “Denenmiş tedavi yöntemleri” demektir.

Osmanlı döneminde ilaçların önemli bir kısmı macunlardı. Doğanın şifalı otları, modern hekimlikte geçerlidir ve bir çok ilacın bileşiminde bu bitkiler vardır. Fakat bunlardan kimisi çok zehirli, kimi dozunda kullanılmadığı zaman çok tehlikeli, kimi de kolay kolay ilaç haline getirilemeyecek kadar karmaşık yolları gerektirecek yapıdadır. Şifalı otların bir kısmı “Sakıncalı” olarak bilinmekte ve kullanımında özen gösterilmektedir. Türkiye konumu itibariyle, zengin bir bitki çeşitliliğine sahip olmakla birlikte 10 binin üzerinde bitki türü bulunmaktadır. Modern tıbbın ve ilaçların bu denli gelişmiş olmasına rağmen, bugün dünya nüfusunun çoğunluğu bitkisel ilaçlarla tedavi olmaktadır.

Şifa Macunları...

Macun-ı Bellud : Bu macun üreme yollarını açar ve cimaa kuvvet verir. Aşırı terlemeyi düzenler.

Macun-ı Bah : Bu macuna *Macun-u Hasene*’de denir. İştah arttırır, fena yelleri dağıtır ve bağıra kuvvet verir.

Hipokrat derki : “Herkim ki bu macunu yese ve gıdasını ıslah eylese, o kişinin tıbbı ihtiyacı olmaz.”

Macun-ı Mütevekkili : Kuluncu açar ve mide zayıflığı, şişkinlik, baş ağrısı ve mafsal ağrıları giderir. Gut hastalığına faydalıdır. Yaz - kış; vakitli - vakitsiz; perhizli - perhizsiz kullanılabilir.

Şifa Macunları...

Macun-ı Müferrih : Bu macun ferahlatıcı bir macundur. Hazmı kolaylaştırır, cildi güzelleştirir ve kişiyi rahatlatır.

Macun-ı Felasife : Bu macun balgam söktürücüdür. Yelleri boşaltır, meniye arttırır ve dili revan eyler (dili açar akıcı yapar). Bütün eklemlere fayda eder. Ayrıca diş diplesini sağlamlaştırır.

Macun-ı İbni Sina : “Seçilen macunlar arasında bundan daha iyi bir macun yoktur”, demişlerdir. Ağız kokusunu giderir, balgamı keser, ağızdan gelen karasuyu önler, bedendeki yelleri savuşturur, mesane taşını eritir (böbrek taşı), basura faydalıdır ve bel ağrısını giderir.